

Zijn de eikapsels rijp, dan sterven de dieren, door verval van het lichaam komen dan de eikapsels vrij op de bodem te liggen.

Deze hardschalige eikapsels moeten beschouwd worden als zomereieren. Zij waren hier 24 April rijp, tegen die tijd droogt in een normale zomer het moeras volkomen uit. Ik heb mij daarvan vergewist en vond de waterspiegel 24 April al zeer gezakt, het moeras ten dele droog en de dieren in hetzelfde stadium als thuis in de kweekbak.

Ik moet nog vermelden, dat in de epidermis van de worm talrijke rhabdieten liggen, die door klieren in de epidermis gevormd worden. Het zijn harde staafjes, meestal lancetvormig. Zij zijn bij allerlei typen van de Klasse zeer algemeen en weinig afwijkend van vorm, zodat zij bezwaarlijk als determinatiekenmerk kunnen dienen.

Onder de epidermis ligt de huidspierzak met talrijke lange, draadvormige spiervezels, die bij de lichaamsbeweging dienst doen.

Het is zeer goed mogelijk, dat de Lattropse vorm van *Dalyellia viridis* een locale, afwijkende vorm is, ik heb daarom zoveel mogelijk doen uitkomen de verschillen met de vorm, door Shaw beschreven en afgebeeld.

Bijzonderheden over de anatomie kan men in ieder uitvoerig handboek vinden. Tot op heden hebben de eikapsels verder geen bijzonderheden laten zien.

Litteratuur: L. VON GRAFF. Turbellaria, Das Tierreich. Berlin 1913.

A. MIDDELHOEK.

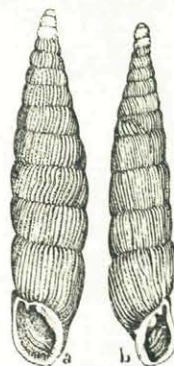
VERKEERD GEWONDEN GASTROPODEN

Medio Juni 1948 verzamelde de Heer A. J. A. DE VRIES te 's-Gravenhage een flinke hoeveelheid exemplaren van *Laciniaria biplicata* (MONTAGU) te Katwijk aan Zee op de steenglooiing langs de Oude Rijn, waarvan mij een aantal ter beschikking werd gesteld. Bij nadere beschouwing bleek zich hieronder een rechtsgewonden exemplaar te bevinden.

Laciniaria biplicata is, evenals alle Clausiliidae, normaal linksgewonden (fig. a). Verkeerd gewonden exemplaren behoren dan ook tot de uitzonderingen. Het schelpje (fig. b) is overigens ook minder buikig dan het type. Het is 18 mm hoog en 3 mm breed.

In België werd van deze soort ook eenmaal een rechtsgewonden exemplaar verzameld te Evere. Dit bevindt zich in de collectie DE MALZINE, in het Koninklijk Natuur Historisch Museum van België te Brussel. (W. ADAM: „Révision des Mollusques de la Belgique”, I (1947) blz. 105, Plaat III, fig. 12.) Het Katwijkse materiaal van *L. biplicata* bleek nog drie rechtsgewonden schelpjes te bevatten, hetgeen het vermoeden wettigt, dat dit verschijnsel bij deze soort minder zeldzaam optreedt dan bij andere Gastropoden. Het is interessant dit ook bij andere populaties van *L. biplicata* na te gaan.

Verkeerd gewonden Gastropoden komen slechts zeer zelden voor. Het is dan ook de moeite waard hieraan alle aandacht te besteden bij waarnemingen in het vrije veld. Van de gewone tuinslak *Cepaea nemoralis* (L.) werd reeds een linksgewonden exemplaar aangetroffen in ons land. In de collectie van de heer DE VRIES bevindt zich ook een linksgewonden (helaas niet volgroeide) schelp van *Helix aspersa* MÜLLER, die in 1937 te 's-Gravenhage werd verzameld. Voorts vond de heer D. J. BOERMAN te 's-Gravenhage een linksgewonden exemplaar van *Cochlicopa lubrica* (MÜLLER), tijdens een excursie welke wij in 1943 te Bemelen (Zd. Limburg) maakten. Dit exemplaar is helaas verloren gegaan. Ondergetekende houdt zich gaarne aanbevolen voor opgaven van in Nederland aangetroffen verkeerd gewonden Gastropoden.

P. KAAS.